

UOT 159.9

**Narsist Şəxsiyyət Tipi və Münasibətlər:
kişi və qadın perspektivindən analiz**

Vüsal Alquliyev
Odlar Yurdu Universiteti
Koroğlu Rəhimov küçəsi – 13, AZ1072
E-mail: vusal.alquliyev@gmail.com

Açar sözlər: Narsist şəxsiyyət tipi, narsist kişi və qadın, münasibətlərdə yaranan problemlər, özgüvən, manipulyasiya, empatiya azlığı

Keywords: Narcissistic personality type, narcissistic man and woman, relationship problems, self-confidence, manipulation, lack of empathy

GİRİŞ

Narsist şəxsiyyət tipi, özünə məftunluq, başqalarından üstün olmaq hissi və empatiya çatışmazlığı kimi xüsusiyyətlər ilə xarakterizə olunur. Bu cür şəxsiyyət tipləri ilə şəxsi münasibətlər qurmaq çox vaxt çətin və yorucu olur. Narsist insanlar üçün başqalarının fikirləri və hissləri adətən ikinci planda qalır. Bu səbəbdən də, onların münasibətlərində çoxlu problem yaşanır.

Narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslərdə özünü bəyənmə və güclü bir eqo mərkəziliyi, şəxsiyyətlərinin əsas xüsusiyyətləri kimi ön plana çıxır. Bu şəxslər özlərini digərlərindən üstün, fərqli və bənzərsiz hesab edirlər, bu da onların münasibətlərində və sosial qarşılıqlı təsirlərində ciddi problemlərə yol açır. Narsistlər yüksək dərəcədə özünə heyranlıq hissi ilə yaşadıkları üçün ətraflarındakı insanlardan davamlı olaraq təsdiq və tərif gözləyirlər. Belə şəxslər üçün başqalarının rəyi çox zaman özləri haqqında düşüncələrinin güclənməsi və özlərini dəyərli hiss etməkləri üçün bir vasitədir. Özünü bəyənmə və yüksək eqo, narsistlərin öz dəyərini şişirdərək, özlərini mükəmməl, ideal və əvəzolunmaz hiss etmələrinə səbəb olur. Nəticədə, bu şəxslər başqalarının bacarıqlarını, uğurlarını və dəyərlərini kiçik görməyə və dəyərsizləşdirməyə meyllidirlər. Bu davranış, narsistlərin empatiya

göstərmək qabiliyyətində çatışmazlıqların olmasına səbəb olur və onların münasibətlərdə səmimi və yaxın əlaqələr qurmasını çətinləşdirir.

Narsistlər, özləri haqqında yaradılmış bu idealizə olunmuş imici qorumaq üçün tez-tez manipulyasiya və müdafiə mexanizmlərinə müraciət edirlər. Hər hansı bir tənqid və ya rədd edilmə ilə qarşılaşdıqda, özlərini müdafiə edərək, qarşı tərəfi günahlandırır və özlərini haqlı çıxarmağa çalışırlar. Narsistlərin özünü bəyənmə ehtiyacının kökündə özlərini dəyərsiz və zəif hiss etmək qorxusu dayanır. Çünki onlar üçün mükəmməl və güclü olmaq, öz dəyər hissini qorumağın yeganə yoludur. Bu səbəblə, narsist şəxslər özlərinə uyğun olmayan hər hansı bir fikri və ya tənqidi qəbul etməməyə çalışır, əksinə bu fikirləri inkar edir və qarşı tərəfə hücum edirlər. Bu, onların ego mərkəziliyinin davamlılığını təmin etmək üçün istifadə etdikləri müdafiə mexanizmlərindən biridir. Narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslər, başqalarının rəğbətini və təsdiqini əldə etmək üçün özlərini cazibədar, bacarıqlı və müvəffəqiyyətli şəkildə göstərməyə çalışırlar. Onların yüksək eqo hissi, onları özləri haqqında müsbət bir təsəvvür yaratmağa məcbur edir və bu təsəvvürü davamlı olaraq gücləndirmək üçün hərəkət edirlər. Bu isə onların həm şəxsi, həm də peşəkar həyatlarında həqiqi əlaqələr qurmaqdan uzaqlaşmasına səbəb olur. Narsistlər münasibətlərində həmişə üstünlükdə olmaq və diqqət mərkəzində qalmaq istəyirlər. Onların eqo mərkəziliyi, başqalarının ehtiyac və hisslərini dəyərsizləşdirməyə səbəb olur və nəticədə münasibətlərdə gərginlik və anlaşılmazlıq yaranır. Bu şəxslər, həmçinin tərif və diqqət almadıqları hallarda özlərini qəzəbli və narazı hiss edə bilirlər. Belə hallarda, narsistlər özlərini diqqət mərkəzinə gətirmək üçün müxtəlif üsullara əl atırlar, bu da onları başqalarına qarşı manipulyativ və həddindən artıq tələbatlı edir. Onların yüksək eqo hissi bəzi rəqabətləri qazanmaq üçün etik olmayan davranışlara müraciət etməyə səbəb ola bilər.

Özünü bəyənmə və eqo mərkəziliyi, narsistlərin başqalarının diqqətini çəkən dəyərlərini və bacarıqlarını dəyərsizləşdirərək özlərini üstün göstərmək istəyinə səbəb olur. Bu davranış, narsistlərin başqaları ilə müqayisə edildikdə hər zaman özlərini üstün görmək ehtiyacını ortaya qoyur. Belə şəxslər üçün başqaları ilə qarşılıqlı hörmət və anlaşma içində olmaq əvəzinə, hər zaman diqqət və təsdiqi əldə etmək vacibdir. Nəticə etibarilə, onların yüksək eqo hissi, başqaları ilə sağlam və qarşılıqlı faydalı münasibətlər qurmağı əngəlləyir və nəticədə sosial təcrid və münasibətlərin pozulmasına gətirib çıxarır. Narsistlər üçün öz eqolarının təsdiqlənməsi, həyatlarındakı ən vacib prioritetlərdən biridir. Bu səbəbdən, onlar özlərini daim mükəmməl, təsirli və əvəzolunmaz şəkildə təqdim etməyə çalışırlar.

Onların özlərini bəyənmə ehtiyacının ardında isə dərin bir özünə inamsızlıq və dəyərsizlik qorxusu dayanır. Bu qorxu, narsistlərin özlərini mükəmməl və qüsursuz göstərmələri üçün bir motivasiya mənbəyi kimi çıxış edir. Beləliklə, narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslər üçün özlərini bəyənmək və yüksək eqo, onların həqiqi şəxsiyyətlərini gizlədən və başqalarından fərqli görünməyə çalışan bir maskadır. Nəticədə, bu maska, onların əslində daxili zəifliklərini və özünə inamsızlıqlarını ört-basdır edir və başqaları ilə əlaqə qurmağı çətinləşdirir. Narsistlərin özünü bəyənmə və eqo mərkəziliyi, onları davamlı olaraq özlərini üstün və xüsusi hiss etməyə məcbur edir. Bu isə onların həyatlarında həqiqi və mənalı əlaqələr qurmasına mane olur və nəticədə onları tənhalıq və təcrid ilə üz-üzə qoyur.

Narsist şəxsiyyət pozuntusu, insanların özlərini başqalarından üstün görmə və daim başqalarının diqqət mərkəzində olmaq ehtiyacı ilə tanınan bir psixoloji pozuntudur. Narsist insanlar, özlərini tənqidlərdən qorumaq üçün çox vaxt həddindən artıq müdafiə edici ola bilirlər və hər hansı bir tənqidi şəxsi hücum kimi qəbul edirlər. Onlar, özlərinə yüksək qiymət verməklə yanaşı, başqalarının da onlara eyni şəkildə yanaşmasını gözləyirlər. Bu xüsusiyyətlər aşağıdakı əsas davranışlarla təzahür edir:

- Mükəmməl olmaq ehtiyacı: Narsistlər hər zaman özlərini mükəmməl və səhvsiz kimi göstərmək istəyirlər. Bu, onların özünə inamını qorumağa yönəlmiş bir mexanizmdir.
- Diqqət mərkəzində olmaq: Narsist insanlar daim başqalarının diqqətini öz üzərlərində saxlamaq istəyirlər. Hətta bəzən bu diqqəti əldə etmək üçün müxtəlif manipulyativ davranışlara da əl atırlar. Əsas məqsəd daim diqqət mərkəzində olmaqdır.
- Empatiya çatışmazlığı: Narsist şəxsiyyət tipi olan insanlar empatiya çatışmazlığı ilə xarakterizə olunur. Onlar başqalarının hisslərini və perspektivlərini anlamaqda və qiymətləndirməkdə çətinlik çəkirlər. Bu çatışmazlıq, onların digər insanlarla münasibətlərində problemlərin yaranmasına səbəb olur, çünki empatiyanın olmaması qarşılıqlı əlaqələrdə soyuqluq və eqosentrik davranışlarla nəticələnir. Araşdırmalar göstərir ki, narsistlər daha çox öz ehtiyac və istəklərinə yönəldikləri üçün başqalarının emosional ehtiyaclarını nəzərə almırlar. Onların empatiya nümayiş etdirdiyi vəziyyətlər belə manipulyativ ola bilər, yəni şəxsi mənfəət üçün istifadə edilə bilər. Beləliklə, empatiya çatışmazlığı narsistlərin uzun müddətli sağlam münasibətlər qurmağını əngəlləyir. Bu səbəbdən, onların münasibətlərində problemlər yaranır və bu münasibətlər uzun müddətli olmur.

Narsist şəxslər üçün münasibətlər, çox vaxt öz maraqlarını təmin etmək üçün bir vasitədir. Onlar partnyorlarını qarşılıqlı olaraq sevmək və ya onların ehtiyaclarına cavab vermək üçün deyil, öz maraqlarını önə çəkmək məqsədi ilə münasibətlərə daxil olurlar. Bu isə çox vaxt qarşı tərəfin emosional tükənməsinə və özünə inamın zədələnməsinə səbəb olur.

- Öz ehtiyaclarını prioritet etmək: Narsist insanlar üçün münasibət, partnyorun ehtiyaclarından çox öz maraqlarını təmin etmək üçün bir vasitədir. Onlar çox vaxt başqalarını nəzərə almadan hərəkət edirlər.
- Romantik münasibətlərdə sürətli başlanğıc: Narsistlər romantik münasibətlərə böyük maraqla və enerji ilə başlayırlar, lakin bu maraq tez soyuyur. Münasibət başladıqdan sonra qarşı tərəfə maraq azala bilər və narsist şəxs yeni bir münasibət axtarışına çıxar.
- Həyata dəyər qatmaq əvəzinə ondan faydalanmaq: Narsist insanlar münasibətlərdən faydalanmaq üçün çox vaxt manipulyasiya yollarına əl atırlar. Onlar partnyorlarının emosional zəifliklərindən istifadə edə bilirlər.

Narsist şəxsiyyət tiplərinin kişi və qadın münasibətlərində fərqli təzahürləri vardır. Cəmiyyətin gender rolları və gözləntiləri bu fərqlərin əsas səbəblərindən biridir. Kişi və qadın narsistlər arasında bir-birlərindən fərqli olaraq münasibətləri müxtəlif formalarda idarə etməsi müşahidə olunmuşdur.

- Kişilərdə narsist xüsusiyyətlər: Kişilər arasında narsist şəxsiyyətlər çox vaxt dominantlıq etməyə və güc əldə etməyə çalışırlar. Onlar münasibətlərdə daha çox nəzarət etmək və partnyorlarını özlərinə tabe etdirmək meylinə olurlar. Bu səbəbdən, narsist kişilər münasibətlərdə daha çox emosional təzyiq göstərirlər və partnyorlarının azadlıqlarını məhdudlaşdırırlar.
- Qadınlarda narsist xüsusiyyətlər: Qadınlar arasında narsist xüsusiyyətlər daha çox cazibədarlıq və gözəllik üzərindən özünü göstərir. Onlar çox vaxt bu xüsusiyyətlərdən istifadə edərək kişiləri təsir altına almağa çalışırlar. Qadınlar manipulyasiya yolları ilə kişiləri özlərinə bağlı saxlayır və öz ehtiyaclarını bu yol ilə təmin edirlər.

Narsist şəxslərlə münasibətlərdə partnyorlar çox vaxt emosional tükənmə və ciddi psixoloji problemlərlə qarşılaşırlar. Belə münasibətlərdə yaşanan problemlər uzun müddətli psixoloji travmalara səbəb ola bilər. Əsas problemlər bunlardır:

- Emosional manipulyasiya: Narsistlər çox vaxt partnyorlarını manipulyasiya edirlər. Bu, onların qarşı tərəfi öz istədiklərinə yönəltmək üçün istifadə etdikləri əsas vasitələrdən biridir.
- Psixoloji narahatlıqlar: Narsist şəxslərlə uzun müddətli münasibətlərdə olan insanlar çox vaxt depressiya, təşviş pozuntusu və özgüvən defisitliyi kimi psixoloji problemlərlə qarşılaşırlar.
- Münasibətin sonu: Narsistlər münasibətlərə çox vaxt maraqlarına uyğun olduqları müddətcə davam edirlər. Partnyorlarına qarşı maraqlarını itirdikləri zaman münasibəti qəfil bitirə bilirlər, bu isə qarşı tərəfdə tərk edilmə qorxusu yarada bilər.

Narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan insanların münasibətlərdə yaşadıkları problemlər mürəkkəb və çoxşaxəlidir, çünki narsizm özünəməxsus xarakteristikaları ilə bağlıdır. Belə şəxslərin münasibətlərindəki problemlər özlərini yüksək dərəcədə üstün və əhəmiyyətli görmələri, empatiya bacarıqlarının zəifliyi və başqalarını manipulyasiya etməyə meyli olmaları ilə başlayır. Bir çox hallarda, narsist fərdlər özlərini müstəsna və bənzərsiz hesab etdikləri üçün partnyorlarının duyğularını və ehtiyaclarını dəyərsizləşdirirlər, bu da qarşılıqlı hörmətin və sevginin azalmasına səbəb olur. Bu şəxslər münasibətlərində üstünlük və nəzarəti əllərində saxlamaq istəyir, bu da qarşı tərəfi təzyiq altında saxlayır və özünü ifadə etməsini məhdudlaşdırır. Narsist şəxsiyyət tipinə sahib insanlar, tənqiddə həddindən artıq həssasdırlar və qarşı tərəfin həтта kiçik iradlarına belə düşməncə reaksiya verirlər. Bu həssaslıq, münasibətdə açıq və səmimi ünsiyyəti əngəlləyir, çünki partnyorlar hər hansı bir problemi müzakirə etməkdən çəkinir. Narsist şəxslərin tənqidi qəbul etməməsi, problemlərin həllini çətinləşdirir və münasibətlərdə davamlı narazılıq yaradır. Bundan əlavə, narsistlər münasibətlərin başlanğıcında çox cazibədar və cəlbədicə görünsələr də, zamanla bu cazibə tükənir və öz egoist tələbləri üzə çıxır. Bu dəyişiklik, partnyorlar arasında ciddi uyğunsuzluq və anlaşılmazlıq yaradır. Narsist şəxsiyyətə malik olan insanlar empatiya qabiliyyətlərində ciddi çatışmazlıqlara sahibdirlər, bu da onların partnyorlarının duyğularını və ehtiyaclarını anlamamalarına gətirib çıxarır. Empatiya çatışmazlığı, partnyorların özlərini anlaşılmamış və dəyərsiz hiss etməsinə səbəb olur, nəticədə münasibətlərdə emosional məsafə yaranır.

Bundan başqa, narsistlər öz ehtiyac və arzularını qarşı tərəfə məcbur etməyə meyllidirlər, bu da qarşı tərəfin şəxsiyyətini və sərhədlərini təzyiq altına salır. Münasibətlərin bu qeyri-stabilliyi, bir müddət sonra qarşı tərəfin öz dəyər və inam hissələrini itirməsinə səbəb olur. Narsist fərdlər münasibətlərində tez-tez

manipulyasiya və güc tətbiq edirlər ki, bu da partnyorların özlərini daim müdafiə mövqeyində hiss etmələrinə gətirib çıxarır. Manipulyasiya strategiyaları, həmçinin qarşı tərəfin özünə inamını zədələyir və narsistlərin güc balansını qorumaqlarına kömək edir. Narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslər, münasibətlərin başlanğıcında partnyorlarına çox yüksək gözləntilər yükləsələr də, bir müddət sonra bu gözləntiləri yerinə yetirə bilmədikləri üçün məyus olurlar və partnyorlarını məsuliyyət daşıyan şəxs olaraq görməyə başlayırlar. Belə hallarda, narsist fərdlər partnyorlarını aşağılayır və günahlandırır ki, bu da münasibətdə mənfi dinamikanın formalaşmasına səbəb olur. Narsistlər üçün münasibətlər, onların eqolarını təsdiqləyən və özünə olan heyranlıqlarını təmin edən bir vasitədir, bu da onların münasibətləri davamlı olaraq öz maraqları ətrafında qurmasına gətirib çıxarır. Bu maraq əsaslı yanaşma, partnyorların ehtiyaclarının göz ardı edilməsinə səbəb olur və münasibətin davamlılığını təhlükə altına alır. Narsist şəxsiyyət tipi ilə əlaqəli olan fərdlər, münasibətlərində baş verən problemləri qəbul etmək və həll etməkdə çətinlik çəkirlər, çünki özlərini mükəmməl və qüsursuz hesab edirlər. Nəticədə, münasibətlərdə yaranan konfliktlər çox vaxt həll olunmamış qalır və dərinləşir. Münasibətin başlanğıcında partnyorlarını idealizə edirlər, lakin zamanla qüsurlar gördükcə onları dəyərsizləşdirir və nəhayət, münasibəti bitirirlər. Bu dövr partnyorların emosional baxımdan ciddi zədə almasına səbəb olur. Həmçinin, narsist fərdlər, münasibətlərində özlərinə olan inamlarını təsdiqləmək üçün başqalarının təsdiqinə ehtiyac duyurlar və bu təsdiqi əldə edə bilmədikdə münasibətdə narazılıq və gərginlik artır. Partnyorların daimi olaraq təsdiq vermək məcburiyyətində qalması, münasibətlərdə yorğunluq və həvəssizlik yaradır. Narsist şəxsiyyət tipinə sahib insanlar münasibətlərdə çox vaxt qarşı tərəfi günahlandıraraq öz məsuliyyətlərini gizlədirlər və bu münasibətlərdə davamlı bir tərəfli ittiham dinamikasına gətirib çıxarır. Belə insanlar üçün münasibətlərdə yaranan hər hansı bir problem, həmişə qarşı tərəfin məsuliyyətindədir və bu yanaşma problemlərin həllinə mane olur. Narsistlər münasibətlərdə qarşı tərəfin sərhədlərini hörmət etmir və öz tələblərini təmin etmək üçün həmin sərhədləri aşırırlar. Bu, münasibətlərdə hörmətin azalmasına və qarşılıqlı inamın zədələnməsinə səbəb olur. Bütün bu səbəblərdən dolayı, narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslərin münasibətləri uzunmüddətli və sağlam olmur. Narsistlərin münasibətlərində yaşadıkları problemlərin başlıca səbəbi, onların öz eqolarına olan həddindən artıq bağlılığı və empatiya çatışmazlıqlarıdır. Bu xüsusiyyətlər, qarşılıqlı anlaşma, güvən və hörmət

kimi münasibətlər üçün vacib olan dəyərlərin formalaşmasını çətinləşdirir və nəticədə münasibətlərin pozulmasına gətirib çıxarır.

Narsist şəxsiyyət tipinə malik olan insanların münasibətlərində qarşılaşdıqları problemlər psixoloji və emosional çətinliklərə səbəb ola bilər. Onların başqalarına qarşı olan münasibətləri, adətən, öz ehtiyaclarını qarşılamağa yönəlir və bu, partnyorlarının emosional sağlamlığına mənfi təsir göstərir. Narsist şəxslər qarşı tərəfə səmimi şəkildə empatiya göstərməkdə çətinlik çəkdikləri üçün münasibətlər uzun müddətli ola bilmir və emosional manipulyasiya tez-tez baş verir. Bu səbəbdən, narsist şəxsiyyət tipləri ilə münasibətdə olan insanlar üçün peşəkar psixoloji yardım tələb oluna bilər. Narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan şəxslər üçün peşəkar psixoloji dəstək, onların özlərinin və başqalarının duyğularını daha yaxşı anlamaq və qəbul etmək qabiliyyətini artırır.

NƏTİCƏ

Psixoterapiya prosesində narsist şəxslər, empatiya bacarıqlarını inkişaf etdirərək, başqalarının hisslərini və perspektivlərini dəyərləndirməyi öyrənirlər. Bu dəstək, onlara tənqidi və rədd edilməni daha konstruktiv şəkildə qəbul etməyi öyrədərək, özünüdərk səviyyələrini yüksəldir. Terapiya zamanı narsist fərdlər özünəinamlarını daxili dəyərlər və real uğurlara əsaslanaraq qurmağı öyrənir, bu da onların daimi xarici təsdiq axtarışından azad olmasına kömək edir. Peşəkar dəstək narsist şəxslərə özlərini və digərlərini manipulyasiyadan uzaq, daha sağlam və dürüst şəkildə qəbul etməyə şərait yaradır. Terapevtik prosesdə narsistlər öz mükəmməllik düşüncələrini yenidən qiymətləndirərək, daha realist bir özünə baxış formalaşdırırlar. Bu da onlara münasibətlərdə qarşılıqlı hörmət və anlayışı inkişaf etdirməyi öyrədir. Nəticədə, narsist şəxslər psixoterapiya sayəsində daha sağlam, davamlı və məzmunlu əlaqələr qurmaq bacarığına yiyələnirlər. Həmçinin, bu dəstək, onların mənfi davranış və düşüncə nümunələrini dəyişdirərək, daha müsbət və məhsuldar həyat tərzini sürməsinə imkan verir. Beləliklə, peşəkar psixoloji dəstək, narsist şəxsiyyət tipinə sahib olan fərdlərin özlərini və ətraflarındakı insanları daha yaxşı anlamalarına və dəyərləndirmələrinə şərait yaradır.

Ədəbiyyat:

1. Bayramov Ə.S. Əlizadə Ə.Ə. Psixologiya. Bakı: 2003, 540 s.

2. Cabbarov R.V. Geçəklik terpaiyası. Bakı: Optimist, 2018 360 s.
3. Ватиканский аноним. О невероятном // Вестник древней истории. — №3. — 1992. — С. 56.
4. American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Publishing.
5. Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2002). Narcissism and commitment in romantic relationships: An investment model analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(4), 484-495.
6. Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2009). *The narcissism epidemic: Living in the age of entitlement*. Free Press.
7. Ronningstam, E. (2005). *Identifying and understanding the narcissistic personality*. Oxford University Press.
8. De Panfilis C, Antonucci C, Meehan KB, Cain N, Soliani A, Marchesi C, et al. Facial emotion recognition and social-cognitive correlates of narcissistic features. *J Pers Disord*. 2018. <https://doi.org/10.1521/pedi.2018.32.350>.
9. Pincus AL, Ansell EB, Pimentel CA, Cain NM, Wright AG, Levy KN. Initial construction and validation of the pathological narcissism inventory. *Psychol Assess*. 2009;21(3):365–79. <https://doi.org/10.1037/a0016530>
10. Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177-196.
11. Miller JD, Hoffman BJ, Campbell KW, Pilkonis PA. An examination of the factor structure of diagnostic and statistical manual of mental disorders, fourth edition, narcissistic personality disorder criteria: one or two factors? *Compr Psychiatry*. 2008;49(2):141–5. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2007.08.012>
12. Райх В. Характероанализ. — М.: Когито-Центр, 2006. — С.71.
13. Фромм Э. Душа человека. — М.: АСТ, 1998. — С.81.
14. Хорни К. Культура и неврозы // Зарубежный психоанализ, хрестоматия. — Спб.: Питер, 2001. — С.339

15. Pincus AL, Cain NM, Wright AG. Narcissistic grandiosity and narcissistic vulnerability in psychotherapy. *Personality Disorder Theory Res Treat*. 2014;5(4):439–43. <https://doi.org/10.1037/per0000031>.
16. Pincus AL, Lukowitsky MR. Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annu Rev Clin Psychol*. 2010;6:421–46. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>

Narcissistic Personality Type and Relationships:

Analysis from male and female perspectives

Vusal

Alguliyev

Abstract

This article analyzes the dynamics of narcissistic personality disorder in male and female relationships. Individuals with a narcissistic personality are characterized by high self-esteem, lack of empathy, and manipulative behavior. The fact that such persons put their needs in the center in their relationships and are prone to emotional manipulation towards their partners has a negative impact on the strength of relationships and the emotional sphere. The article also highlights the differences between narcissistic men and women, and explores the problems gender-specific behavior patterns create in relationships. The results show that people who are in relationships with individuals with narcissistic personality traits can suffer serious psychological damage, and in such cases, the need for professional intervention comes to the fore. This study provides insight into the challenges narcissistic personality poses in romantic relationships and has important implications for contemporary psychological research.

Məqalə Odlar Yurdu Universitetinin “Psixologiya, pedaqogika və sosial fənnlər” kafedrasının iclasında müzakirə edilərək çapa məsləhət görülmüşdür (protokol №04).

Rəyçi R.V. Cabbarov, psixologiya elmləri doktoru, professor.

Məqalə redaksiyaya 26 may 2024-cü ildə daxil olmuşdur.

